

Hans Enoksens tale til konference om udvikling af mindre bosteder 30.-31. maj 2017 i Nuuk

22-05-2017
Sags nr. 2015 - 3813

Kære konferencedeltagere

Det er en stor glæde at byde jer velkommen til konference om udvikling af mindre bosteder, som er en opfølgning af konference om bygder for tre år siden i Ilulissat. Endnu en gang, har der været overvældende interesse for konferencen fra hele landet – og det er derfor en stor glæde at se at så mange er nået frem.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Konferencen er blevet til i samarbejde med KANUNUPE og kommunerne, hvor der er blevet lagt vægt på temaerne:

- Fremtidens bygder og mindre bosteder
- Skabelse af gode rammer for reel erhvervsudvikling – forsyning og levedygtige private arbejdspladser
- Trygge og udviklende levevilkår for børn og unge

Det er alle vigtige temaer for Naalakkersuisut. Jeg håber, at I alle vil deltage aktivt i diskussionerne.

Naalakkersuisut udmønter hvert år en pulje med midler, som går til projekter, der bidrager til, at både erhvervs- og arbejdsmarkedsudviklingen i bygder og yderdistrikter styrkes. I år er denne pulje på 7,6 mio. kr.

Det glæder mig at se, hvordan denne pulje også i år demonstrerer, at der i kommunerne og byggerådene findes en stor grad af kreativitet, fremsynethed og flid til at udvikle både eksisterende erhverv, som f.eks. fiskeriet, og spirende erhverv såsom tangproduktion.

Derudover er der på finansloven for 2017 afsat 5 mio. kr., som alene har til formål at støtte produktionsanlæg i bygder og yderdistrikter. Denne pulje er netop i denne måned atter blevet udbudt, og jeg håber, at så mange virksomheder som muligt vil ansøge om midler, så produktionen, og dermed beskæftigelsen, øges.

En rapport, som Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi netop har udgivet, beskriver de mange positive udviklinger, som fiskerierhvervet oplever i disse dage, og som mange af yderdistrikterne oplever: Omsætningen er næsten tredoblet i torskefiskeriet, anlæggene i Kullorsuaq og Aappilattoq udvider i år og forædlingsgraden er steget.

Som en del af rapporten er alle landets bygdeindhandlingsanlæg blevet kortlagt. Herunder de konkrete forudsætninger såsom havneforhold, adgang til el, vand samt adgangen til råvarer. Det er mit håb, at denne rapport dermed kan være et bidrag til diskussionen på dette seminar. Naalakkersuisut er bevidst om, at man ikke kan hvile på laurbærrene. Det er vigtigt, at de jobs, der skabes, i videst mulig besættes med grønlandsk kraft i de områder, hvor grønlandsk arbejdskraft er tilgængelig, og at vi derved får dæmmet op for det paradoks, at vi må tilkalde arbejdskraft, samtidig med at der er ledig lokal arbejdskraft.

Naalakkersuisut er i gang med at analysere mulighederne for en ny prisstruktur på energiområdet. Den kommende prisstruktur skal baseres på solidaritet og retfærdighed, som det også fremgår af koalitionsaftalen. Naalakkersuisut ønsker med prisstrukturen at skabe mere lige forhold og levevilkår for alle familier.

I dag har fiskeindustrien lavere energi- og vandpriser som følge af den særlige takst til fiskeindustrien. Naalakkersuisut er i færd med at undersøge mulighederne for, at den nuværende industritakst udvides. Med en sådan udvidelse kan industritaksten også gavne andre produktionserhverv.

Siden 2015 har vi været i gang med at skabe gode rammebetingelser for at alle, der er i en arbejdsdygtig alder kan være og blive selvforsørgende og selv bærende i alle henseender. Vi har samlet arbejdsmarkedskontorerne og det tidligere Piareersarfiit over hele landet i de nye Majoriaq-centre pr. 1. januar 2016 ved at en ny lovgivning om etablering af Job-, vejlednings- og opkvalificeringscentre trådte i kraft.

Der er etableret et landsdækkende jobportal, Suli.gl, hvor man nemt kan få overblik i hvilken by eller bygd der er jobs at få, og de ledige kan taste deres CV ind på portalen således de kan blive "fundet" af virksomheder, der mangler folk.

Der er også stor fokus på ungdomsarbejdsløsheden, da det er den gruppe der procentvis har den største ledighed blandt de ledige. Majoriaq centrene har fra 2016 fået ekstra elevkvoter der forstærker Majoriaqs tilbud med ikke-boglige forløb, jobtræning og tilbud rettet mod bogligt svage elever. Målet er at få de unge videre i uddannelse og job og minimere ungdomsarbejdsløsheden på sigt.

Det er fortsat vigtigt at uddannelsesniveaet i befolkningen hæves, så der kommer bedre indtægter for den enkelte, og sker en bedre udnyttelse af de menneskelige ressourcer i samfundet. I 2016 er der afsat mere end 28 mio. kr. til kompetenceløft via PKU-puljen. Hovedmålgruppen for PKU-puljen er således ufaglærte, der er ledige eller er beskæftigede i truede erhverv, samt personer med behov for opkvalificering på områder, hvor fremtidig vækst forventes.

Derudover har Naalakkersuisut besluttet i løbet af 2016 at fortsætte med at køre NUIKI i landets bygder, efter projektperioden med Villum Fonden som bidragsyder er endt i slutningen af 2016. Fra skoleåret 2016-2017 bliver NUIKI kørt i to bygder ad gangen, og der er planen at der til efteråret starter to hold i Kuummiut og Kulusuk.

Beskæftigelsesstrategien og reformen af arbejdsmarkedet har allerede vist gode resultater ved bl.a. faldende arbejdsløshed i Grønland, og det har det gjort, måned for måned i de seneste 3

år. Antallet af ledige har været stigende fra 2010 til 2014. Denne udvikling er sidenhen vendt. I 2014 var der 3.761 arbejdssøgende i gennemsnit pr. måned. Det faldt til 3.456 personer i 2015 og til 2.908 personer i 2016. Et fald på næsten 800 personer, der svarer til niveauet i 2010.

Ser vi på bygderne for samme periode, er der generelt sket et fald fra 571 arbejdssøgende i 2014 til 450 i 2016. Der er sæsonudsving med også geografiske forskelligheder vi skal være opmærksomme på. Tasiilaqs bygder har oplevet en stor stigning i antallet arbejdssøgende siden 2014, hvor bygderne omkring Upernavik og Uummannaq har oplevet et fald i antal arbejdssøgende.

Som det ses kan vi allerede nu glæde os over gode resultater på en lang række af Naalakkersuisuts indsatsområder – og vi er klar til at fortsætte det gode arbejde. Derfor glæder vi os til de kommende dage for at føre god og konstruktiv dialog, give hinanden inspiration til det videre arbejde og høre jeres holdninger til de forskellige oplæg.

Jeg vil gerne takke KANUNUPE og kommunerne for samarbejdet om at planlægge denne spændende opfølgingskonference.

Hans Enoksen